

První akce z Fondu Turów: kraj podpořil bezmála 110 milionů rekonstrukci úpravny vody v Machníně

22. 06. 2023 12:25

Rekonstrukce úpravny vody začíná v libereckém Machníně. Tato akce a s ní související revitalizace zdrojů vody je prvním ze čtyř investičních projektů, které pomohou vypořádat se s dopady sucha a důlní činností polského dolu Turów v oblastech Hrádecka a Chrastavska v Libereckém kraji. Řešením je rekonstrukce úpravny vody Machnín a tamních vodních zdrojů, kde je potřebná kapacita k zajištění dostatečného množství kvalitní pitné vody pro všechny obyvatele v oblasti.

Budova úpravny vody byla uvedena do provozu ve třicátých letech minulého století. Postupně byla rozšiřována zdrojová oblast podzemních vrtů a byla rozšířena linka úpravny vody včetně rozšíření o přístavbu budovy. Od roku 2005 je úpravna vody odpojena z provozu a je využívána pouze jako předávací místo pro převod vody z vodojemu Ruprechtice (resp. ÚV Bedřichov) do vodojemu Kryštofovo údolí, případně do vodojemu Svatý Ján (Chrastava, Hrádek nad Nisou a Bílý Kostel nad Nisou). Její znovuuvedení do provozu vyžaduje komplexní rekonstrukci a modernizaci. V areálu zdrojů se nachází soustava podzemních vrtů a podpovrchových jímacích zářezů, z kterých je odebírána surová voda. V areálu úpravny vody se nachází hlavní budova úpravny vody, objekt trafostanice, kalové nádrže, septik a garáž.

Realizací investice dojde k revitalizaci 5 zdrojů vody (4 vrty, 1 gravitace) v prameništi Machnín a rekonstrukci úpravny vody Machnín. Budou zrekonstruovány objekty podzemních vrtů, příjezdová komunikace a vystavěno oplocení v nové trase. Budou vybudovány nové přívodní řady surové vody do areálu ÚV a napájecí a ovládací kabelové trasy k vrtům.

„V areálu úpravny bude rekonstruován hlavní objekt budovy úpravny vody a objekt kalové nádrže, budou vybudovány nové inženýrské sítě (vodovod, kanalizace, elektro rozvody) a související objekty na nich. Bude provedena celková rekonstrukce technologie úpravy vody a nahrazena stávající zastaralá zařízení moderními technologiemi pro zajištění konstantní kvality vyrobené pitné vody a současně umožňující automatizaci provozu. Nadzemní část hlavního objektu budovy je již zbourána a vyroste budova zcela nová. Do suterénu pak bude vestavěna nová akumulční nádrž pitné vody.

Dojde k vybudování nové čerpací jímky surové vody a rekonstrukci stávající kalové nádrže. Objekty vrtů budou také kompletně rekonstruovány a osazeny novou čerpací technikou. Rozšíření akumulace upravené vody zajistí vyšší zabezpečení dodávky pitné vody do spotřebiště,“ vypočítává práce generální ředitel Severočeské vodárenské společnosti (SVS) Bronislav Špičák.

Investorem stavby je SVS. Financování realizace výše uvedené investiční akce je zajištěno z Operačního programu Životního prostředí 2021–2027 (OPŽP 2021–2027), dále z Fondu Turów Libereckého kraje a z vlastních zdrojů SVS. Stavba byla zahájena protokolárním předáním staveniště 1. června 2023 a potrvá do června 2025.

„Rekonstrukce úpravny je první předpoklad k tomu, abychom měli dostatek pitné vody do nových vodovodů ve Václavicích a Horním Vítkově a zároveň, abychom měli dostatečný zdroj vody pro Hrádek nad Nisou, který je teď z 60 procent zásobován z vodního zdroje Uhelná, kde voda v posledních desetiletích klesá. Z 35 milionů eur, které přinesla Libereckému kraji Dohoda o Turóvu, budou finančně podpořeny kromě rekonstrukce úpravny vody v Machníně také například zvýšení kapacity chrastavského vodojemu Svatý Ján a stavba vodovodů mezi Hrádkem nad Nisou a Václavicemi a z Chrastavy do Horního Vítkova,“ uvedl hejtman Libereckého kraje Martin Půta.

„Jsem rád, že již zahajujeme skutečné projekty vyplývající z Dohody o Turóvu a že z česko-polské spolupráce vznikl Fond malých projektů. Na konci loňského roku byla vyhlášena první výzva k příjmu žádostí do tohoto Fondu, do které se přihlásilo šest projektů s celkovými výdaji 934 tisíc eur a požadovanou podporou ve výši 358 tisíc eur. Kraj chystá i druhou výzvu s alokací 500 tisíc eur, u které bude příjem žádostí pokračovat do konce letošního září,“ dodal Václav Židek, radní pro životní prostředí a zemědělství Libereckého kraje.

„Díky dohodě s Polskem má Liberecký kraj kompenzace, které již nyní využívá na zajištění zlepšení dodávek vody v oblastech Hrádecka a Chrastavska. Ministerstvo životního prostředí a příslušní experti zase díky této smlouvě průběžně dostávají všechna relevantní data o hluku, prachu nebo hladinách podzemní vody na polské straně, ke kterým dříve přístup nebyl. Všechna tato data spolu s informacemi z české strany hranice průběžně zveřejňujeme a jsou tak přístupná všem zájemcům a široké veřejnosti. Nejsem jistě sám, kdo je rád, že i odstupem času se ukazuje, že dohoda s Polskem byla v dané situaci to nejlepší možné řešení,“ dodal Michal Pastvinský, zmocněnec ČR pro Dohodu o spolupráci k řešení vlivů těžební činnosti v povrchovém hnědouhelném dole Turów.

Realizace projektu je klíčovou etapou pro další tři navazující investiční akce související s dodávkou vody do lokality Chrastavska a Hrádecka. Jeden projekt připravuje Severočeská vodárenská společnost a další dva projekty města Chrastava a Hrádek nad Nisou, které byly připravovány ve spolupráci s SVS:

1. **Zásobení vodou Hrádek nad Nisou (investor: SVS)** – Projekt řeší dostavbu přírodních řadů mezi Machnínem a Uhelnou a zvětšení akumulace VDJ Chrastava-Sv. Jan nový, ze kterého se bude rozvádět veškerá pitná voda pro zájmovou oblast;
2. **Vodovod Chrastava, Horní Vítkov (investor: město Chrastava)** – Vybudování nového vodovodu pro Horní Vítkov. V současné době jsou obyvatelé obce zásobováni ze studní. Je předpokládáno s výpadkem vodních zdrojů, které jsou v těsné blízkosti povrchového dolu Turów – tj. lokalit Hrádek n. N., Grabštejn, Václavice a Horní Vítkov;

3. **Vodovod Hrádek n. N., Václavice (investor: město Hrádek n. N.)** – Vybudování nového vodovodu pro obec Václavice. V současné době jsou obyvatelé obce zásobováni ze studní. Je předpokládáno s výpadkem vodních zdrojů, které jsou v těsné blízkosti povrchového dolu Turów – tj. lokalit Hrádek n. N., Grabštejn, Václavice a Horní Vítkov.